

Sygn. akt II Ca 479/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Końska

Sędziowie: SSO Ewa Piątkowska-Bidas

SSO Teresa Strojnowska

Protokolant: prot. sądowy Agnieszka Baran

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2014 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w K.

przeciwko (...) Centrum (...) w K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 17 stycznia 2014r. sygn. VIII C 1382/13

oddala apelację i zasądza od (...) Centrum (...) w K. na rzecz Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w K. 1200 (jeden tysiąc dwieście) złotych kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 479/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Kielcach wyrokiem z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w K. przeciwko (...) Centrum (...) w K. o zapłatę zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 18 649,88 zł wraz z odsetkami ustawowymi w wysokości 13% w stosunku rocznym od dnia 13 października 2012 r. do dnia 17 stycznia 2013 r. i dalszymi każdorazowymi odsetkami ustawowymi do dnia zapłaty. Nadto w punkcie II wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda 3 350,00 zł, w tym 2 400,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

16 marca 2010 r. pomiędzy (...) Centrum (...) w K. jako zamawiającym oraz Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w K. jako wykonawcą zawarta została umowa (...) nr (...). Przedmiotem umowy było pełnienie funkcji Inżyniera Kontraktu przez powoda. Powód zobowiązał się m.in. do przygotowania i zorganizowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Zgodnie z §9 umowy ze strony zamawiającego do kontaktów i nadzorowania projektu i wykonywania umowy uprawniony był dyrektor Szpitala R. S., zaś ze strony wykonawcy T. J. – Prezes Zarządu (...). Integralne

części umowy stanowiły Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia (...) do umowy) oraz Warunki Ogólne Umowy (...do umowy).

17 czerwca 2010 r. R. S. Decyzją nr (...) powołał Komisję do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o zamówienie publiczne. Przewodniczącym Komisji został E. B., Wiceprezes Zarządu (...). Komisja działała zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie. Tego samego dnia, R. S. na podstawie art. 18 ust. 2 Ustawy Prawo Zamówień Publicznych upoważnił E. B. do pełnienia funkcji kierownika zamawiającego. Upoważnienie wygasło z dniem zakończenia postępowania o zamówienie publiczne. W związku z postępowaniem przetargowym powstał spór, opisany w uzasadnieniu Sądu Rejonowego, pomiędzy uczestnikiem przetargu (...) Sp. z o.o. SKA w K. a (...) Centrum (...) w K.. Prawomocnym wyrokiem z dnia 14 czerwca 2011 r. sygn. akt VII GC 36/11 Sąd Okręgowy w Kielcach zasądził od (...) Centrum (...) na rzecz (...) Sp. z.o.o. SKA kwotę 150.000 zł z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 11.117 zł tytułem kosztów procesu.

26 lipca 2011 r. (...) Centrum (...) doręczył (...) odpis wyroku VII GC 36/11 z uzasadnieniem i wnioskiem o zajęcie stanowiska w przedmiocie apelacji. (...) odpowiedziało 3 sierpnia 2011 r. przez doręczenie opinii prawnej. 4 sierpnia 2011 r. Szpital wezwał (...) do podjęcia decyzji w sprawie apelacji od wyroku VII GC 36/11. Poinformował również, że każda z podjętych decyzji oznaczać będzie konieczność poniesienia przez (...) ewentualnych kosztów sądowych i odsetek w przypadku negatywnego rozstrzygnięcia na podstawie art. 8 ust. 1-3 zał. nr 2 do umowy. 5 sierpnia 2011 r. (...) zawiadomił, że decyzja taka nie należy do kompetencji Inżyniera Kontraktu określonych w umowie. Szpital nie wniósł apelacji i wypłacił należności stosownie do wyroku VII GC 36/11.

(...) na podstawie faktury VAT nr (...) z dnia 11 września 2012 r. obciążyło Szpital zapłatą 41 205 zł brutto tytułem wynagrodzenia zgodnie z umową. Pozwany opłacił część należności, w ten sposób, że do zapłaty pozostała kwota 18 649, 88 zł. Co do niej, Szpital oświadczył pismem z dnia 5 października 2012 r., że dokonał na podstawie §17 pkt 3 umowy potrącenia z kwotą wynagrodzenia (...).

Pismem z 20 maja 2013 r. Szpital został wezwany przez (...) do zapłaty powyższej kwoty w terminie 7 dni. Pomimo upływu terminu pozwany nie zapłacił 18 649, 88 zł na rzecz powoda.

Zgodnie z ustaleniami Sądu Rejonowego umową (...) nr (...) powód podjął się sprawowania funkcji inżyniera kontraktu, a nie zamawiającego w postępowaniu przetargowym. Powód nie ponosi więc odpowiedzialności za decyzje podejmowane przez Komisję w toku postępowania przetargowego. Sąd Rejonowy oparł swoje rozważania na art. 18 ust. 1 i 2 Ustawy Prawo zamówień publicznych. Fakt, że E. B., Wiceprezes Zarządu (...), był przewodniczącym Komisji pozostaje irrelevantny, gdyż działał on nie na podstawie umowy (...) nr (...). Sąd wskazał również, że wszelkie decyzje podejmowała Komisja w sposób kolegialny, a nie E. B. samodzielnie. Powód nie mógł zostać więc obciążony jakimikolwiek kosztami wynikłymi z wyroku VII GC 36/11. Negatywne rozstrzygnięcie w nim zawarte wiązało się bowiem z działalnością Komisji, a nie działalnością (...) w ramach umowy (...) nr (...). Nie jest więc możliwe powoływanie się przez pozwanego na §17 pkt 3 umowy czy art. 8 ust. 1-3 zał. nr 2 do umowy.

Pismem z dnia 13 marca 2014 r. pozwany (...) Centrum (...) wniósł apelację od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 17 stycznia 2014 r. Zaskarżył on wyrok w całości i wniósł o jego zmianę i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Orzeczeniu zarzucił:

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz naruszenie art. 18 ust. 2 Ustawy Prawo zamówień publicznych przez uznanie, że pełniący obowiązki Przewodniczącego Komisji Przetargowej Wiceprezes Zarządu (...) nie był odpowiedzialny za podejmowane w ramach przetargu decyzje

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz naruszenie art. 65§2 kodeksu cywilnego przez uznanie, że powód nie ponosił odpowiedzialności za należyte przeprowadzenie postępowania przetargowego, mimo wykazanej praktyki stron w zakresie wykonania umowy

- naruszenie art. 471 kodeksu cywilnego w zw. z art. 8 ust. 3 (...) do umowy (...) przez błędną wykładnię i zastosowanie, co skutkowało uznaniem zasadności powództwa

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i błędną wykładnię (...) przez uznanie, że pozwany mógł zastosować w przypadku przedmiotowego naruszenia umowy karę umowną.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Przez zawarcie dnia 16 marca 2010 r. umowy (...) nr (...) doszło do powstania stosunku kontraktowego pomiędzy (...) Centrum (...) w K. jako zamawiającym oraz Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w K. jako wykonawcą. 17 czerwca 2010 r. R. S. Decyzją nr (...) powołał Komisję do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o zamówienie publiczne. Przewodniczącym Komisji został E. B., Wiceprezes Zarządu (...). Powstał w ten sposób drugi stosunek prawny pomiędzy E. B. a Szpitalem, którego źródło stanowi decyzja nr (...), a nie jak twierdzi pozwany, umowa (...) nr (...). Należy podkreślić, że w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z dwoma stosunkami prawnymi.

Umową (...) nr (...) powód zobowiązał się do pełnienia funkcji Inżyniera Kontraktu. Kompetencje obejmowały m.in. przygotowanie i zorganizowanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (punkt 3.1.1. specyfikacji istotnych warunków zamówienia). Nie jest prawdą, wbrew twierdzeniom pozwanego, że kompetencje te obejmowały również przeprowadzenie postępowania przetargowego. Wykładnia językowa sformułowania „przygotowanie i zorganizowanie postępowania” prowadzi do wniosku, że sformułowanie to ma węższy zakres znaczeniowy niż „przeprowadzenie postępowania”. Przygotowanie i zorganizowanie obejmuje czynności o charakterze organizacyjno – technicznym, a nie przeprowadzenie całego postępowania, tym bardziej podejmowanie w jego ramach decyzji. Nie jest trafny argument naruszenia art. 65§2 kodeksu cywilnego. Stanowi on, że w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzemieniu. Ze względu na charakter umowy związany ze stosowaniem do niej przepisów Ustawy Prawo zamówień publicznych należy wskazać, że w przedmiotowej sprawie należy opierać się przede wszystkim na wykładni językowej kontraktu. Nie są możliwe w prawie zamówień publicznych zmiany kontraktów w sposób konkludentny. Przemawia za tym art. 140 ust. 3 Ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym umowa podlega unieważnieniu w części wykraczającej poza określenie przedmiotu zamówienia zawarte w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Zgodnie z art. 144 ust. 1 tej Ustawy zakazane są istotne zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany. Zgodnie z art. 144 ust. 2 zmiana umowy dokonana z naruszeniem ust. 1 podlega unieważnieniu. Umową (...) nr (...) powód zobowiązał się do przygotowania i zorganizowania postępowania. Uznanie, że zobowiązanie polegało na przeprowadzeniu postępowania byłoby istotną zmianą postanowień wedle art. 144 ust. 1 i wymagałoby spełnienia warunków w nim przewidzianych. Nie ma mowy o praktyce stron umowy czy zmianach konkludentnych. Wskazane przepisy są w tym wypadku szczególnie w stosunku do art. 65§2 kodeksu cywilnego. Nadto wskazać należy, że sporządzenie opinii prawnej w przedmiocie apelacji od wyroku VII GC 36/11 przez (...) miało charakter wyłącznie grzesnościowy. (...) umową (...) nr (...) zobowiązało się wyłącznie do przygotowania i zorganizowania postępowania przetargowego, a nie jego przeprowadzenia czy podejmowania decyzji związanych z postępowaniami toczącymi się na skutek jego przeprowadzenia.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 Ustawy Prawo Zamówień Publicznych za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego odpowiada kierownik zamawiającego. Umową (...) nr (...) powód nie podjął się sprawowania funkcji zamawiającego w postępowaniu przetargowym, taką funkcję sprawował Szpital. Powód był Inżynierem Kontraktu. Art. 18 ust. 2 tejże ustawy stanowi natomiast, że kierownik zamawiającego może powierzyć pisemnie wykonywanie zastrzeżonych dla niego czynności pracownikom zamawiającego. Powierzenie musi mieć postać upoważnienia indywidualnie adresowanego dla danego pracownika z wymienieniem konkretnych czynności mu powierzonych. W powyższym stanie faktycznym brak upoważnienia spełniającego te kryteria dla E. B.. Nawet

gdyby przyjąć istnienie takiego upoważnienia, to byłoby ono dla E. B., a nie (...). Należy wskazać, że E. B. jako Przewodniczący Komisji działał jako osoba fizyczna, a nie Wiceprezes (...). Funkcje te trzeba wyraźnie rozróżnić. Nie ma znaczenia w przedmiotowej sprawie czy E. B. był odpowiedzialny za podejmowane w ramach przetargu decyzje, bo działał on nie jako Wiceprezes (...), a przede wszystkim nie na podstawie umowy (...) nr (...), lecz Decyzji nr (...) R. S.. Należy jeszcze raz podkreślić, jak Sąd wskazał na wstępie, że w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z dwoma stosunkami prawnymi.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 Załącznika (...) do umowy (...) nr (...) wykonawca był obowiązany na zasadach ogólnych za jakiegokolwiek naruszenie swoich zobowiązań wynikających z umowy. Sąd Rejonowy słusznie stwierdził, że zapis ten nie ma zastosowania w tym stanie faktycznym. (...) nie naruszyło swoich zobowiązań z umowy, bo jak wskazano było zobowiązane do przygotowania i zorganizowania postępowania, z czego wywiązało się. Są w tym miejscu aktualne powyższe rozważania Sądu na temat wykładni „przygotowania i zorganizowania”. Skoro (...) nie naruszyło zobowiązań z umowy (...) nr (...) to nie może mieć zastosowania art. 8 ust. 3 Załącznika (...) do umowy (...) nr (...) w zw. z art. 471 kodeksu cywilnego.

§17 umowy (...) nr (...) dotyczy kar umownych. Z uzasadnienie Sądu Rejonowego wynika, że §17 nie mógł mieć zastosowania w przedmiotowej sprawie: „W rozpoznanej sprawie sytuacja opisana w §17 bezspornie nie miała miejsca”. Dlatego bezzasadny jest zarzut podniesiony w apelacji, że Sąd Rejonowy uznał, iż pozwany mógł zastosować w przypadku przedmiotowego naruszenia umowy karę umowną. Sąd Rejonowy dokonał oceny in concreto przez stwierdzenie, że zamawiający nie wzywał wykonawcy do prawidłowego wykonywania przedmiotu umowy w terminie zgodnie z §17, więc nie było możliwości zastosowania kary umownej. Nie analizował, jak podniesiono w apelacji, możliwości wezwania. Rozważania te miały charakter dodatkowy, nastąpiły po wyjaśnieniu przez Sąd Rejonowy, że w przedmiotowej sprawie w ogóle nie ma podstaw do odpowiedzialności powoda za postępowanie przetargowe.

Reasumując, Sąd Okręgowy uznał apelację za bezzasadną i oddalił ją na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98§1 k.p.c.